

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Л. Ю. Величко, Д. В. Гринь, О. М. Ярошенко

**МЕДІАЦІЯ ПРИ ВИРІШЕННІ
ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ
СПОРІВ В УКРАЇНІ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Монографія

За загальною редакцією
члена-кореспондента Національної академії правових наук України
професора *О. М. Ярошенка*

Харків
«Право»
2024

Рецензенти:

Т. Є. Кагановська, докторка юридичних наук, професорка, заслужена юристка України, ректорка Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (м. Харків);

Г. І. Чанишева, докторка юридичних наук, професорка, членкиня-кореспондентка Національної академії правових наук України, заслужена діячка науки і техніки України, завідувачка кафедри трудового права і права соціального забезпечення Національного університету «Одеська юридична академія» (м. Одеса);

Д. В. Журавльов, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, заступник керівника Департаменту з питань громадянства, помилування, державних нагород – керівник управління з питань помилування Офісу Президента України (м. Київ)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол №9 від 23 лютого 2024 р.)*

Величко Л. Ю.

B27 Медіація при вирішенні індивідуальних трудових спорів в Україні: реальність та перспективи : монографія / Л. Ю. Величко, Д. В. Гринь, О. М. Ярошенко ; за заг. ред. О. М. Ярошенка ; М-во освіти і науки України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2024. – 232 с.

ISBN 978-617-8411-02-2

Це видання є одним із перших комплексних досліджень особливостей застосування медіації як альтернативи вирішення індивідуальних трудових спорів у контексті останніх законодавчих змін. У монографії визначено особливості та здійснено класифікацію конфліктів (спорів) у трудових відносинах; установлено правову природу медіації як альтернативи вирішення індивідуальних трудових спорів, виокремлено її види й основні засади застосування; виокремлено історичні передумови виникнення медіації, проаналізовано зарубіжний та вітчизняний аспекти; з'ясовано сутність, класифікацію та джерела альтернативних способів вирішення спорів; охарактеризовано місце медіації в системі альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів; піддано комплексному опрацюванню питання зарубіжного досвіду застосування медіації для врегулювання індивідуальних трудових спорів; з'ясовано правові передумови запровадження медіації для врегулювання індивідуальних трудових спорів в Україні; визначено й окреслено шляхи адаптації інституту медіації для врегулювання індивідуальних трудових спорів в Україні; сформульовано науково обґрунтовані висновки щодо вдосконалення чинного законодавства в аспекті застосування медіації як альтернативи вирішення індивідуальних трудових спорів.

Для науковців, медіаторів, юристів-практиків, викладачів, студентів, аспірантів і ад'юнктів закладів вищої освіти й усіх, хто цікавиться питаннями запровадження інституту медіації як альтернативи вирішення індивідуальних трудових спорів.

УДК [349.2:331.109.6]:347.965.42 (477)

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень	5
Вступ	6

ГЛАВА 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАЦІЇ ЯК АЛЬТЕРНАТИВИ ВИРІШЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ

1.1. Конфлікти (спори) у трудових відносинах: особливості та види	8
1.2. Медіація як альтернатива вирішення індивідуальних трудових спорів: поняття, види та принципи	27
1.3. Історичні передумови виникнення медіації: зарубіжний та вітчизняний аспекти	49

ГЛАВА 2

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ СПОСОБІВ ВИРІШЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ

2.1. Сутність, класифікація та джерела альтернативних способів вирішення спорів	68
2.2. Місце медіації в системі альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів	85
2.3. Зарубіжний досвід застосування медіації для врегулювання індивідуальних трудових спорів	103

ГЛАВА 3

НАПРЯМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ ДЛЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ

3.1. Правові передумови запровадження медіації для врегулювання індивідуальних трудових спорів в Україні	121
3.2. Шляхи адаптації інституту медіації для врегулювання індивідуальних трудових спорів в Україні	139
Висновки	158
Рекомендована література	168

Додатки	190
Кодекс законів про працю України (Витяг) від 10 грудня 1971 року № 322-VIII	190
Про медіацію : Закон України від 16 грудня 2021 року № 1875-IX.....	192
Рішення Конституційного Суду України від 9 липня 2002 року № 15-рп/2002 (справа про досудове врегулювання спорів).....	209
Директива Європейського парламенту та Ради 2008/52/ЄС щодо деяких аспектів медіації в цивільних і комерційних справах від 21 травня 2008 року	215
Рекомендація № R (2002) 10 Кабінету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах від 18 вересня 2002 року	226
Відомості про авторів	230

Наукове видання

Величко Людмила Юріївна
Гринь Дмитро Володимирович
Ярошенко Олег Миколайович

**МЕДІАЦІЯ ПРИ ВИРІШЕННІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ
ТРУДОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Монографія

Видається в авторській редакції

Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 29.02.2024. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 13,5. Обл.-вид. арк. 11. Тираж 100 пр. Зам. № 3

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84

Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>

E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua

E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017